

บทคัดย่อ

T 148460

ชื่อภาคนิพนธ์ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการปฏิบัติตามนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (30 บาท รักษาทุกโรค) ของบุคลากรสาธารณสุข จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อผู้ศึกษา : นางสาวอุรวิญ บุญแท้

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปีการศึกษา : 2546

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของบุคลากรสาธารณสุขต่อการปฏิบัติตามนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมกับทัศนคติของบุคลากรสาธารณสุขต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับนโยบายฯ กับทัศนคติของบุคลากรสาธารณสุขต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน กับทัศนคติของบุคลากรสาธารณสุขต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสถานเอนามัย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 142 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วน คือ 1) แบบสอบถามด้านชีวสังคม 2) แบบวัดความรู้เกี่ยวกับนโยบายฯ 3) แบบวัดทัศนคติต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ 4) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5) แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และ 6) แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน โดยแบบสอบถามและแบบวัดที่ใช้ล้วนผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบวัดทั้ง 5 ชุด แต่ละชุดมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ในเกณฑ์สูง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation)

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้ คือ

1. ด้านข้อมูลทั่วไป บุคลากรสาธารณสุขในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61.3 เป็นเพศหญิง มีอายุโดยเฉลี่ย 39 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.5 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีรายได้เฉลี่ย 14,647 บาทต่อเดือน ร้อยละ 64.1 มีสถานภาพสมรสแล้ว มีอายุราชการโดยเฉลี่ย 17 ปี และจำนวนร้อยละ 64.8 มีความเห็นด้วยกับนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

2. ข้อมูลด้านระดับทัศนคติต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ บุคลากรสาธารณสุขในกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านย่อย โดยเรียงคะแนนสูงสุดมาต่ำสุดได้ดังนี้ คือ ด้านแนวคิดต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ ด้านการจัดการการเงินการคลัง และด้านขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติตามนโยบายฯ ตามลำดับ

3. ปัจจัยทางด้านชีวิตสังคมที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ คือเพศ และสถานภาพสมรส โดยบุคลากรชายมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ มากกว่าบุคลากรหญิง และบุคลากรที่มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ มากกว่าบุคลากรที่มีสถานภาพเป็นโสด ม่าย หย่า และแยกกันอยู่ ส่วนอายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ

4. ปัจจัยทางด้านความรู้ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ แต่มีแนวโน้มที่จะพบความสัมพันธ์เชิงลบ

5. ปัจจัยทางด้านจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน ล้วนมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ กล่าวคือ บุคลากรสาธารณสุขที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนสูงกว่า และมีความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯมากกว่าบุคลากรสาธารณสุขที่มีจิตลักษณะ 3 ด้านดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำกว่า

จากผลการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ดีของบุคลากรสาธารณสุขต่อการปฏิบัติตามนโยบายฯ ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารควรมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรสาธารณสุขทั้งในด้านการเพิ่มงบประมาณ และ กำลังคนให้เพียงพอกับปริมาณงาน 2) ผู้บริหารควรให้ความสนใจ และเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรสาธารณสุขผู้ปฏิบัติตามนโยบายฯ โดยเฉพาะบุคลากรหญิง และบุคลากรที่มีสถานภาพโสด และ 3) ผู้บริหารควรจัดให้มีโครงการส่งเสริมจิตลักษณะที่สำคัญให้แก่บุคลากรสาธารณสุข คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน

TE 148460

The four objectives of this study were 1) to find out the attitude of the public health personnel toward implementing the Thirty Baht for All Cures policy; 2) to identify the bio-social factors that were related to the personnel's attitude toward the policy; 3) to reveal the relationship between their knowledge of the policy and their attitude toward implementing the policy; and 4) to ascertain the relationship between three psychological characteristics-achievement motivation, future orientation and self-control, and belief in internal locus of control and the attitude toward implementing the policy.

A questionnaire was used to gather the data from 142 members of the public health personnel working in health centers in Petchaburi Province. The questionnaire was composed of six parts: 1) questions concerning bio-social aspects, 2) measurement of the degree of knowledge about the Thirty Baht for All Cures policy, 4) measurement of achievement motivation, 5) measurement of future orientation and self-control, and 6) measurement of belief in internal locus of control. The questionnaire was examined for its validity and tested for its reliability. All the five measurement parts had a high alpha coefficients. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way Analysis of Variance, and Pearson's Product Moment Correlation.

The findings were summed up as follows.

1. General background information. About 61.3 percent of the sample were females, aged 39 on an average. Most of them or 65.5 percent earned at least a Bachelor's degree. Their average income was 14,647 baht a month. About 64.1 percent were married. The average number of working years was 17. About 64.8 percent agreed with the Thirty Baht for All Cures policy.

TE 148460

2. Attitude toward policy implementation. The overall attitude of the subjects was found to be moderate. This was also the case when the individual aspects were considered. The concept of implementing the policy received the highest mean score, followed by the administration and management structure, finance and monetary management, and morale of policy implementators, respectively.

3. Bio-social factors. The bio-social factors found to have a significant relationship with the public health personnel's attitude toward implementing the policy were gender and marital status. That is, the male personnel were found to have a better attitude toward the policy implementation than the female counterparts. Also, those who were married and lived with their spouses had a better attitude toward the policy implementation than those who were single, divorced or separated. In contrast, age, education, income, work position and work experience were found to have no significant relationship with their attitude toward the policy implementation.

4. Knowledge about the policy. The knowledge about the Thirty Baht for All Cures policy was found to have no relationship with the policy implementation. However, there was a tendency that a negative relationship was likely to occur.

5. Three psychological characteristics. Achievement motivation, future orientation and self-control, and belief in internal locus of control-all were found to have a positive relationship with the policy implementation. That is, the public health personnel who had a higher degree of achievement motivation, more future-orientation and self-control and more belief in internal locus of control were found to possess a better attitude toward the policy implement than their counterparts.

From the results of the study, the following were recommended to improve the attitude of the public health personnel: 1) The administrators should boost the **personnel's** morale by increasing the budget and manpower to match the workload. 2) The administrators should pay closer attention to the personnel's work and living condition, especially the female personnel and the single personnel. and 3) the administrators should hold a project to promote the personel three psychological characteristics, i.e., achievement motivation, future orientation and control, and belief in internal locus of control.